

ТАҚРИЗИ

муқарризи расмӣ ба диссертатсия ва автореферати Ализода Гавҳар Ҳайдаралӣ дар мавзун “Муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низоми педагогии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.4.3 – Назария ва методикаи таълими информатика.

Диссертатсияи Ализода Гавҳар Ҳайдаралӣ мавзун “Муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низоми педагогии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон” ба яке аз мавзӯҳои актуалӣ бахшида шуда, дар шароити муносири рушди низоми маориф ва талаботи рӯзафзуни ҷомеа ба баланд бардоштани сатҳи касбияти омӯзгорон аҳаммияти махсуси назариявӣ ва амалӣ дорад. Дар таҳқиқот масъалаҳои марбут ба худтатбиқшавии касбии омӯзгорон, асосҳои назариявӣю методологии ташаккул ва рушди он дар фаъолияти педагогӣ мавриди омӯзиши амиқ қарор гирифтаанд.

Мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ 5.3.4.3 – Назария ва методикаи таълими информатика мувофиқат мекунад.

Мубрами мавзун таҳқиқот. Дар шароити муносири рушди низоми маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба татбиқи ислоҳоти соҳаи маориф, рақамикунории таҳсилот, навсозии мазмуну технологияҳои таълим ва ҳамгирӣ ба фазои байналмилалӣ таҳсилот равона гардидааст, масъалаи ташаккул ва рушди фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон аҳаммияти махсус пайдо мекунад. Баланд бардоштани сифати омодаسازی мутахассисони рақобатпазир, рушди салоҳиятҳои касбии омӯзгорон ва ҷорӣ намудани технологияҳои инноватсионӣ яке аз самтҳои афзалиятноки сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи маориф ба ҳисоб меравад.

Дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ омӯзгор на танҳо

интиқолдиҳандаи дониш, балки ташкилкунанда, роҳнамо ва ташаббускори фаъолияти таълимиву тарбиявӣ мебошад. Аз ин рӯ, самаранокии фаъолияти ӯ ба сатҳи омодагии касбӣ, қобилияти худтакмилдиҳӣ, худинкишофдиҳӣ ва худтатбиқшавии касбӣ вобастагии зич дорад. Дар шароити тағйирёбии босуръати талаботи бозори меҳнат ва рушди технологияҳои нав, истифодаи муносибати инноватсионӣ барои таъмини рушди устувори фаъолияти касбии омӯзгорон зарурати воқеӣ мебошад.

Дарачаи наwgонии натиҷаҳо дар диссертатсия ва нуқтаҳои илмие, ки ба ҳимоя пешниҳод шудаанд. Қобили қайд аст, ки диссертатсияи Ализода Гавҳар Ҳайдаралӣ дар мавзӯи “Муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низоми педагогии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон” фарогири тамоми ҷанбаву паҳлуҳои назариявӣ амалии вазифаҳо ва фарзияи илмӣ мебошад. Арзёбии натиҷаҳои диссертатсия ва тадқиқоти таҷрибавӣ-озмоишии баргузорнамудаи диссертант, ҳамчунин хулосаву тавсияҳои методии манзурнамудаи ӯ шаҳодат медиҳад, ки муаллиф ба мақсади гузоштааш ноил гардида, дар натиҷа фарзияи пешниҳодшуда дар амал тасдиқи худро ёфтаанд, ки чунин наwgониҳоро пешниҳод намудааст:

1. Моҳияти мафҳумҳои пойгоҳии «худтатбиқшавӣ» ва «омодагии омӯзгорон ба худтатбиқшавии касбӣ» дақиқ гардидааст, ки заминаи назариявӣ ва амалии таҳқиқотро муқаррар менамояд.

2. Амсилаи назариявии рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар фаъолияти педагогӣ коркард шудааст.

3. Як қатор меъёрҳо, нишондиҳандаҳо ва сатҳҳои рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар фаъолияти педагоги ошкор гардидаанд.

4. Имкониятҳои педагогии рушди самараноки худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар фаъолияти педагогӣ муайян гардидаанд.

5. Технологияи педагогии рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон

дар фаъолияти педагогӣ таҳия гардидааст, ки барои истифодаи амалӣ дар низоми таҳсилоти касбӣ аҳаммияти калон дорад.

Нуқтаҳои асосии барои ҳимои пешниҳодшаванда

1. Маҷмӯи ва бисёрҷанба будани мафҳумҳои «худтатбиқшавӣ» ва «омодагии омӯзгорон ба худтатбиқшавии касбӣ» такмили таърифҳои онҳоро бо дарназардошти хусусиятҳои ба ҳам алоқаманди раванди таълиму тарбия тақозо менамояд.

2. Моҳияти диалектикии худтатбиқшавии касбӣ дар қобилияти педагогӣ зоҳир гардида, ҳаракат ва худҳаракати шахсиятро пешбинӣ менамояд; он шартӣ самараноки рушди худтатбиқшавии омӯзгор ҳамчун фаъолияти бошуурона мебошад, ки ба амалисозии пурраи инсон чун шахсият равона аст.

3. Рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгор дар фаъолияти педагогӣ ба дараҷаи ташаккули воситаҳои худсозӣ, худтакмилдиҳӣ, худсамтбахшӣ, интиқоли фикрию эмотсионалӣ ва қобилияти қабул кардани зарурати озодии амал вобаста мебошад.

4. Худтатбиқшавии касбӣ чузъи низомофарандаи сохтори барномаи касбӣ (профессиограмма)-и омӯзгорони муассисаҳои таҳсилот касбӣ буда, самтгирӣ ба он сифати аз ҷиҳати касбӣ муҳимми шахсияти педагог арзёбӣ мегардад.

Эътимодноки ва асосноки натиҷаҳои таҳқиқот. Муаллифи диссертатсия дар тадқиқоти худ мавқеи ибтидоии методологӣ ва назариявӣ, методологияи дидгоҳи муназзам (системавӣ); концепсияи ташхиси педагогӣ; таъба ба методҳои назариявӣ ва таҷрибавӣ; таҳлили шароит ва натиҷаҳои кори таҷрибавӣ-озмоишӣ; тасдиқи муқаррароте, ки дар фарзия пешниҳод шуданд ва ғояи пешбари таҳқиқот; мувофиқати маҷмуи методҳои ба масъалаҳои ҳар як марҳалаи таҳқиқот мувофиқ; таҷрибаи шахсии кори муаллиф ба сифати педагог таъмин мегарданд, асоснок кардааст.

Сохтор ва ҳаҷми диссертатсия. Таҳқиқоти диссертатсионии Ализода

Гавҳар Ҳайдаралӣ дар мавзун “Муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низомии педагогии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз муқаддима, се боб бо ҳафт зерфасл, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат буда, матни он дар 169 саҳифаи чопи компютерӣ баён шудааст. Дар матни диссертатсия 11 ҷадвал, 10 расму диаграмма ҷойгир шудаанд. Рӯйхати адабиёти истифодашуда 175 номгуӣи манбаъҳои илмӣ ва илмӣ-методиёро фаро гирифта, тибқи талаботи “Дастурамал дар бораи тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо ва авторефератҳо” ва банди 54-и “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-уми июни соли 2021, №267 бо тағйири иловаҳои аз 26-уми июни соли 2023, №295 тасдиқ шудааст, таҳия ва ба тартиб дароварда шудааст.

Дар муқаддима мубрамии мавзун таҳқиқот асоснок гардида, дараҷаи омӯхта шудани муаммо, мақсад, объект, предмети таҳқиқот муайян шудаанд, вазифаҳо ва методҳо, соҳаи таҳқиқот, марҳалаҳои он мушаххас гардидаанд; пойгоҳи асосии иттилоотӣ ва озмоишии таҳқиқот таъйин шуда, бозғайимодии натиҷаҳо ва навоварии илмӣ таҳқиқот, аҳаммияти назариявӣ ва амалии он, нуқтаҳои барои ғимоя пешниҳодшаванда ифода ёфтаанд.

Боби якум, ки «Худтатбиқшавии касбии омӯзгорон чун муаммон муосири илмҳои педагогӣ» номгузорӣ карда шудааст, се фаслро дар бар гирифтааст.

Фасли якуми ин боб «Масъалаҳои тақмили дидгоҳи инноватсионӣ ба низомии таҳсилот дар шароити имрӯза» ном дошта, дар он пеш аз ҳама, чашмандози рушди дидгоҳҳо нисбат ба таҳсилот, масъалаҳои назариявӣ ва амалии марбут ба навосозии соҳаи маориф, рушди фаъолияти инноватсионии омӯзгорон, баланд бардоштани сифати таҳсилот ва тамоюлҳои алоқаманд бо таъсиси муассисаҳои навоварона баррасӣ гардиданд, ки дар низомии таҳсилот ислоҳоти инқилобӣ рӯй медиҳанд.

Дар ин зербоб мафҳуми «инноватсия», «фаъолияти инноватсионӣ», «раванди инноватсионӣ», «муносибати инноватсионӣ» ва «муҳити инноватсионӣ» аз нигоҳи илмҳои педагогика ва психология таҳлил карда мешаванд. Андешаҳои олимони ватанӣ ва хориҷӣ оид ба моҳият ва хусусиятҳои фаъолияти инноватсионӣ баррасӣ мегарданд.

Фасли дуюми ин боб «Концепсияҳои назариявии худтатбиқшавии омӯзгорон дар назария ва амалияи илмҳои педагогӣ» ном дорад. Дар он ақидаҳои файласуфон, мутафаккирону олимон дар бораи худтатбиқшавии инсон, концепсияҳои назариявии дар ин самт пешниҳодшуда баррасӣ гардида, худтатбиқшавии омӯзгоронро муҳаққиқон дар қаринаи муаммои худтакмилдиҳӣ, худтарбия, худмуайянкунӣ, худомузӣ, худинкишофдиҳӣ баррасӣ намудаанд. Аксари онҳо худтатбиқшавиро ҳамчун яке аз ҷузъҳои сохтори худинкишофдиҳӣ муайян кардаанд, баъзеҳо худтатбиқшавиро бо фаъолият баробар донистаанд. Дар маҷмӯъ, таҳлил имкон дод, ки аз ҷониби муаллиф як қатор муқаррароти аз нуқтаи назари худтатбиқшавӣ муҳим таъкид шаванд, ки минбаъд аз нуқтаи назари муаллиф мушаххас мегарданд: моҳияти худтатбиқшавӣ дар ягонагии диалектикии ҳастӣ ифода меёбад. Мувофиқи фаҳмиши муаллиф худтатбиқшавӣ натиҷаи амалисозии имконият аст.

Дар фасли сеюми ин боб — «Тарҳрезии педагогии омодагии омӯзгорон ба худтатбиқшавии касбӣ» вобаста ба масъалаи мавриди таҳқиқ моҳияти концепсия таҳсилот ба шахсият нигаронида баррасӣ гардида, аҳаммияти он барои асоснок намудани механизми худтатбиқшавии омӯзгорон таъкид гардид. Дар ин замина мулоҳизаҳо ва хулосаҳои олимон оид ба ин концепсия таҳлил шуда, чунин ақида пеш оварда шуд, ки механизми худтатбиқшавии шахсият тариқи робита ва таъсироти мутақобили мафҳумҳои, мисли фард, фардият ва шахсият амалӣ гардидааст, ки барои амалисозии раванди худтатбиқшавӣ ташаккули фард, иҷтимоишавӣ ва

фардишавини ӯ, пайдо шудану дарк гардидани эҳтиёҷ барои худтатбиқшавини нерухон фитрӣ заруранд. Пайдоиш ва дарки эҳтиёҷ ҳам мақсади раванди мазкур, ҳам чузъҳои сохтори раванди худтатбиқшавӣ мебошанд. Дар гурӯҳҳои эҷодӣ ва инноватсионӣ, ки аксар вақт муоширати ғайрирасмӣ сурат мегирад, омӯзгор қобилияти худро зоҳир карда метавонад.

Дар боби дуюми рисола, ки “Низоми педагогии тақмили худтатбиқшавини касбии омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ” номгузорӣ шудааст, масъалаҳои вазъи имрӯзаи худтатбиқшавини касбии омӯзгорон дар раванди фаъолияти педагогӣ ва имконияти педагогии рушди худтатбиқшавини касбии омӯзгорон дар низоми таҳсилоти муосири Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ гардидааст.

Фасли аввали ин боб «Вазъи имрӯзаи худтатбиқшавини касбии омӯзгорон дар раванди фаъолияти педагогӣ» ном дошта, дар он пеш аз ҳама методҳо ва воситаҳои муайян намудани сатҳи худтатбиқшавини касбии омӯзгорони дар озмоиш иштирокдошта шарҳ дода шудаанд. Ҳамзамон, натиҷаҳои таҳқиқи вазъи худтатбиқшавини касбии омӯзгорони коллеҷҳои омӯзгорӣ, ки бо истифода аз техникаи видеокомпютерӣ анҷом дода шудааст, пешниҳод гардида, оид ба воситаҳо, шаклҳо ва методҳои дар фаъолияти педагогӣ истифодашавандаи омӯзгорон маълумот ҷамъоварӣ ва таҳлил шудааст. Дар асоси маводи омӯриш, ки дар рафти таҳлили муқарраркунанда ҳосил шуд, робитаи байни вазъи заминаҳои дохилӣ ва сатҳҳои омодагии омӯзгорон барои худтатбиқшавини касбӣ муқаррар гардид. Муаллиф модули иттилоотӣ-педагогиро оид ба низоми кори педагог, нишондиҳандаҳо ва меъёрҳои самаранокии фаъолияти педагогӣ ва сифати натиҷаҳои он ба даст овардааст. Натиҷаҳои таҳқиқоти муқарраркунанда нишон доданд, ки аксари омӯзгорон ба фаъолияти худтатбиқшавини касбӣ дар сатҳи зарурӣ омода нестанд. Сатҳи пасти зоҳиршавини самтгирии «метавонам», «кӯшиш дорам» ташвишовар аст. Ба дараҷаи гуногун ҳамроҳ шудани омӯзгорон ба фаъолияти гурӯҳҳои

инноватсионӣ, нокифоягии пойгоҳи шахсиятӣ-захиравӣ (когнитивноӣ), таъсири таҳрикиҳандаву ангезиши тарзи тафаккури педагогӣ (ангезавӣ-эмотсионалӣ), сатҳи пасти тамоюл ба инноватсияҳо (протсессуалӣ) ошкор гардид.

Дар фасли дуюми ин боб масъалаҳои «Имконияти педагогии рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низоми таҳсилот муносири **ҷумҳурӣ**» таҳқиқ гардидааст. Дар он нақши муҳити инноватсионӣ, озодии эҷодӣ, масъулиятшиносӣ, таҷрибаи шахсӣ ва фаъолияти эҷодии омӯзгор ҳамчун шартҳои асосии худтатбиқшавии касбӣ нишон дода шудааст. Дар натиҷаи таҳлил муайян шуд, ки худтатбиқшавии омӯзгорон чун раванди фаъолияти инноватсионӣ дар низоми тому худидоракунондаи таҳсилоти иҷтимоӣ-педагогӣ ҷараён гирифта, бештар на тавассути донишҳо, маҳорату малакаҳо, балки тавассути муносибати бошууронаи инсон ба ҳадафамонии воқеияти атроф таъйин мешавад. Муаллифи диссертатсия ба концепсияи «Инсон ҳамчун субъект фаъолиятро ташаккул медиҳад» таъкид намуда, чунин мешуморад ки қисми таркибии фаъолият таҷрибаи шахсӣ мебошад, ки мо ҳамчун шарт зарури худтатбиқшавии омӯзгорон эътироф кардем. Шартҳои зарури кофии зикршуда эҳтиёҷот ва шавқу рағбатро дар ҳаракатҳои инноватсионӣ қонеъ карда метавонанд. Ин шартҳо иқтисодии дохилии онро пурра карда, дар баробари ин, омилҳои муайянкунанда мебошанд. Ҳамин тавр, мундариҷаи худтатбиқшавии касбӣ шартҳои зарури кофиро дарбар гирифта, онҳоро ҳамчун маводи сохтмон барои талабот, шаклҳои ифодаи худ истифода мебарад.

Боби сеюми диссертатсия ба қорҳои таҷрибавӣ-санҷишии «Самаранокии технологияи педагогии тақмили худтатбиқшавии касбии омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ» бахшида шуда, аз ду фасл иборат аст.

Дар фасли аввали ин боб «Технологиям педагогии рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар фаъолияти педагогӣ» қоркарду

пешниҳод гардидааст. Дар он қайд шудааст, ки коркарди вариантҳои гуногуни мундариҷаи таҳсилот, истифодаи имкониятҳои дидактикаи муосир ҷиҳати баланд бардоштани самаранокии низоми таҳсилот, инчунин асосноккунии илмӣ ва татбиқи амалии ғояву технологияҳои нав, бо риояи принципи вариативнокӣ, аз ҷумлаи омилҳои муҳими рушди таҳсилот ба ҳисоб мераванд. Ҳамзамон, муаллиф дар асоси таҳқиқи раванди иҷтимоишавии шахсият дар гурӯҳҳои инноватсионӣ ва муқоисаи натиҷаҳои он бо назарияҳои ҷомеашиносӣ ба хулоса меояд, ки фаъолияти муштарак ва муносибатҳои касбии омӯзгорон ба ташаккули гурӯҳҳои инноватсионӣ мусоидат менамоянд. Дар ин замина, коллеҷҳои омӯзгорӣ ҳамчун низоми том ва худидоракунанда на танҳо воқеияти амалкунанда, балки муҳити дорои имконияти рушди дохилӣ ва шартҳои муҳими худтатбиқшавии гурӯҳҳои инноватсионӣ ва ҳар як омӯзгор арзёбӣ шудаанд.

Дар фасли дуюми ин боб «Самаранокии технологияи педагогии тақмили худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар шароити муосири таҳсилот» санҷида шуда, натиҷаҳои кори озмоишӣ ҷамъбаст гардиданд.

Қайд карда мешавад, ки курси махсуси «Имконияти педагогии худтатбиқшавии омӯзгорон дар асоси дидгоҳи эҷодӣ» дар пойгоҳи Коллеҷҳои омӯзгории вилояти Суғд дар давраи аз соли 2019 то соли 2024 татбиқи шуд, ки дар доираи ин фасл мақсаду мундариҷа, методикаи гузаронидани он тавсиф гардид.

Натиҷаҳои таҳқиқот нишон медиҳанд, ки дар 25% омӯзгорон хоҳишу кӯшиши коркарди тарҳҳои нави муаммоҳо, концепсияҳо, дар 35% - хоҳишу кӯшиши тақриз додан, баён кардани ақидаи худ, дар 30% - хоҳишу кӯшиши иштирок дар озмунҳои дарсҳои кушод, семинарҳо, конференсияҳо, дар 10 %- эҳсоси худтанқидкунӣ, хоҳиши машғул шудан бо кори таҳқиқотӣ, коркарди тавсияҳои методӣ пайдо шуд.

Таҳқиқоти гузаронидашуда самаранокии рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгоронро дар фаъолияти гурӯҳҳои инноватсионӣ ва дар

шаронти низоми тому худидоракунанда тасдиқ намуда, нишон додааст, ки нишондиҳандаҳои сифатӣ ва миқдории ин раванд сатҳи нерӯи инноватсионии омӯзгоронро инъикос мекунанд. Ҳамзамон, натиҷаҳои таҳқиқ ташаккули ҷузъҳои когнитивӣ, ангезавӣ-эмотсионалӣ ва протсессуалии омодагии омӯзгоронро ба худтатбиқшавии касбӣ асоснок менамоянд.

Аҳаммияти назариявии таҳқиқот дар нуқтаҳои зерин ифода ёфтааст:

- муайяну асоснок кардани моҳият, сохтор ва нақши рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар фаъолияти педагогӣ;
- аз ҷиҳати назариявӣ асоснок гардидани зарурати худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар фаъолияти педагогӣ;
- вусъат ёфтан ва амиқ шудани маълумоти назариявӣ оид ба имконияти педагогии рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар фаъолияти педагогӣ;
- коркарди маводи назариявӣ оид ба истифодаи самараноки имкониятҳои рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар фаъолияти педагогӣ.

Аҳаммияти амалии таҳқиқот:

- коркарди барномаи имконияти педагогӣ, ки шаклу методҳои рушди самараноки худтатбиқшавии касбии омӯзгоронро дар фаъолияти педагогӣ фаро мегирад;
- коркарди технологияи роҳбарӣ ба рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар фаъолияти педагогӣ;
- коркарди методикаи ташҳиси меъёру сағҳҳои рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар фаъолияти педагогӣ;
- таҳияи курси махсуси «Имконияти педагогии худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар асоси дидгоҳи эҷодӣ».

Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар иштироки бевоситаи ӯ дар тамоми марҳалаҳои таҳқиқот, яъне ба нақша гирифтани, интиҳоб ва

асоснок кардани мавзӯъ, тартиб додани сохтори диссертатсия, муайян кардани мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот, ҷустуҷӯ ва дарёфти адабиёти зарурӣ онд ба мавзуи таҳқиқот, ҷамъоварӣ, таҳлил ва муназзам кардани маълумоти озмоишӣ ва коркарди онҳо, таҳия ва интишори мақолаҳои илмӣ, иштирок дар чорабиниҳои илмӣ, ҷамъбасти натиҷаҳои кор ва навиштани диссертатсия ифода ёфтааст.

Наشري натиҷаҳои диссертатсия дар маҷаллаҳои тақризшавандаи илмӣ. Муҳтаво ва мундариҷаи асосии диссертатсия дар ҳашт мақолаи илмӣ, аз ҷумла се мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшаванда инъикос ёфтанд, ки аз тарафи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маориф ва илми ФР ба қайд гирифта шудааст.

Эрод ба таҳқиқоти диссертатсионӣ. Муваффақиятҳои диссертатсия зиёд ба ҷашм мерасад, лекин бар замми ин муваффақиятҳо баъзе аз камбудиҳо низ ба ҷашм намудор мегарданд, ки таъкид кардани онҳо барои такмили минбаъдаи диссертатсия мадад хоҳад намуд:

1. Гарчанде муаллиф самтҳои назариявии масъалаи худтатбиқшавиро хуб тавзеҳ додааст, вале қисми таҷрибавӣ ва натиҷаҳо дар муқоиса бо қисмати назариявӣ камтар рушд ёфтаанд. Барои пуррагии таҳқиқот васеътар нишон додани натиҷаҳои озмоиш ва таҳлили омӯри зарур буд.

2. Дар таҳқиқ масъалаи механизми амалисозии пешниҳодҳои педагогӣ ба таври кофӣ равшан инъикос наёфтааст.

3. Ба андешаи мо, мундариҷаи фаслҳои 2.2 ва 3.1 ба тавзеҳу мушаххассозии бештар ниёз дорад. Аз ҷумла, таҳлили амиқтари масъалаҳои мавриди баррасӣ ва овардани мисолҳои мушаххас аз амалияи муассисаҳои таълимии дар озмоиш ширкатдошта метавонист асоснокии илмӣ ва аҳаммияти амалии натиҷаҳои таҳқиқро боз ҳам тақвият бахшад.

4. Дар диссертатсия баъзе ғалатҳои китобатӣ ва имло ба назар мерасанд, ки албатта сабаби техникӣ дорад ва ислоҳи онҳо ба манфиати

кор мебуд.

Қайд кардан ҷонз аст, ки эродҳои зикршуда хусусияти тавсиявӣ дошта, арзиши баланди илмӣ ва амалии таҳқиқоти диссертатсионии ба анҷом расонидаи унвонҷӯ Ализода Гавҳар Ҳайдаралиро кошта наменамоянд.

Автореферат ва мақолаҳои ба нашр расонидаи диссертант мазмуни диссертатсияро ба пуррагӣ инъикос менамояд.

Хулоса, он матлаб ва нуқтаҳои асосие, ки барои дифоъ пешниҳод мегарданд, дар диссертатсия ба таври пурра, батафсил инъикос ёфта, диссертатсия таҳқиқоти баанҷомрасида ба ҳисоб меравад. Диссертатсияи Ализода Гавҳар Ҳайдаралӣ дар мавзуи “Муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтаълимшиносии касбии омӯзгорон дар низоми педагогии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.4.3 – Назария ва методикаи таълими информатика арзанда ҳисобида мешавад.

Муқарризи расмӣ:

доктори илмҳои педагогӣ, и.в.профессор,
мудири кафедраи математика ва информатикаи
МД “Донишқадаи байналмилалӣ Хучанд”-и
МД “Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва
соҳибкорӣ Тоҷикистон”

Азимова Назира Самадовна

Имзои Азимова Н.С.-ро тасдиқ менамоям:

Сардори шуъбаи кадрҳо ва корҳои
махсуси МД «Донишқадаи
байналмилалӣ Хучанд»-и
Донишгоҳи байналмилалӣ
сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон

Раҳимов Н.И.

02.07. 2026 с.

Суроға: 735716, ш. Хучанд, маҳаллаи 27, хонаи 1.

Тел: +992 37 234 88 02;

E-mail: bitesk_ips@mail.ru